

7/1991

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

22 Ocak 2004

Sayı : 026.21/2004/SPGY/117360
Konu : Yazılı Soru Önergesi

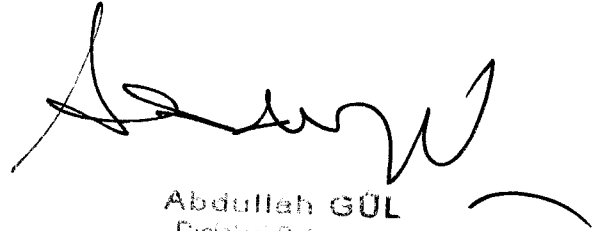
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 23.02.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1991-4608/16114 sayılı yazıları.

Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Kurt'un 7/1991 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı

7/1991

**SAMSUN MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET KURT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

1. İrlanda'nın liman şehirlerinden başkent Dublin'e 70 mil uzaklıktaki Drogheda şehrinin bundan 150 yıl önce kıtlık dolayısıyla Osmanlı Devleti'nden aynı ve nakdi yardım aldığı, bu yardım dolayısıyla şükran ifadesi olarak, şehir ambleminin Osmanlı hilal ve yıldızı olarak belirlendiği doğru mudur?
2. İrlanda halkının bu kadirşinas jesti Türk kamuoyunda bilinmekte midir?
3. Bu yardım dolayısıyla İrlanda asilzadelerinin zamanın Osmanlı padişahına gönderdiği teşekkür mektubunun Topkapı müzesinde bulunduğu doğru mudur?
4. AB sürecinde, İrlanda'nın Drogheda şehrine kadar gitmiş olan Osmanlıların bu ve bunun gibi jestlerinin, AB süreci içerisinde AB kamuoyu nezdinde bir reklam pratiğiyle sunulması mümkün müdür?
5. Drogheda şehri ile kardeş şehir ilan edilen illerimiz var mıdır?

YANITLAR:

Dublin'e 70 km. Mesafede bulunan İrlanda'nın en eski şehirlerinden Drogheda'ya 1845-1851 yılları arasında ülkede yaşanan büyük kıtlık sırasında Osmanlı Devleti tarafından sağlanan yardımın mahiyetini araştırmak amacıyla Büyükelçiliğimizin girişimi üzerine 1993 yılında Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı tarafından yapılan arşiv taraması sonucunda 1847 yılında Osmanlı Padişahı I. Abdülmecid tarafından o dönemde İngiliz idaresi altında bulunan İrlanda'ya 100 Poundluk para yardımı yapıldığını gösteren belgeler gün ışığına çıkarılmıştır. Söz konusu belgelerin fotokopileri Dublin'deki Milli Kütüphane'ye ve Drogheda Belediyesi'ne zamanında iletilmiştir. Mezkur belgelerden biri Osmanlı Padişahı I. Abdülmecid tarafından yapılan para yardımına İrlanda halkının duyduğu şükran ve minnet sözlerini havi olup İrlanda mahalli makam ve ileri gelenlerince imzalanmıştır.

Buna ilaveten Osmanlı padişahına yönelik bir teşekkür mektubunun Topkapı Müzesinde bulunduğu yolundaki bilgi, anılan Müze tarafından doğrulanmamıştır.

Diğer taraftan Osmanlı Devleti'nin İrlanda halkına yardım amacıyla buğday ve gıda yüklü beş gemi gönderdiği ve zor koşullar altında İrlanda'ya ulaşan gemilerin yüklerini Drogheda limanına boşalttıkları rivayetine ilişkin olarak arşiv belgelerimizde bilgi bulunmamaktadır.

Söz konusu gelişmeleri müteakiben Drogheda Belediyesi'yle yürütülen temaslar sonucunda Drogheda şehrinin kuruluşunun 800., büyük kıtlığın 150. yıldönümü münasebetiyle gerçekleştirilen etkinlikler çerçevesinde, 2 Mayıs 1995 tarihinde yapılan bir törenle, yardımı getiren Osmanlı gemicilerinin kaldıkları rivayet edilen, günümüzde otel olarak kullanılan binanın dış cephesine "Büyük açlık döneminde Türk Halkının kederli İrlanda Halkına yaptığı alıcenaplığın hatırasına" ibaresinin kayıtlı olduğu siyah granit bir şükran plaketi konulmuştur. Tören, şehrin önde gelenleri, bölge milletvekilleri, 15 kadar Büyükelçi, Açlık Müzesi'nin Müdürü, İrlanda basını, Türk basınının Londra'da mukim muhabirleri ve şehir halkı tarafından ilgiyle izlenmiş; İrlanda ve Türk basınında yaygın

7/1991

biçimde işlenmiştir. Konu, düzenlenen konferanslar vesilesiyle İrlanda basınında zaman zaman yer almaktadır.

O tarihlerde yapılan görüşmede, Drogheda Müzesi Müdürü, Drogheda'nın ambleminin 800 yıldır "ay-yıldız" olduğunu belirterek, müzede saklanan İngiliz Kralı II. William'a ait kılıcın üzerindeki ay-yıldız motifini bunun kanıtı olarak göstermiştir. Bir diğer rivayet ise, Haçlı Seferleri'nden dönen Kral Richard'ın Müslümanlardan elde ettiği ay-yıldızlı ganimetleri şehre hediye etmesinden ötürü şehir ambleminin ay-yıldız olarak benimsendiği yönündedir. Dolayısıyla, Drogheda şehrinin ambleminde yer alan "ay-yıldızın", Osmanlı Devleti'nin yaptığı yardımlarla bağlantısı bulunduğu yönündeki inanış, belediye ve şehir müzesi yetkilileri tarafından doğrulanmamıştır.

Osmanlıların bu gibi jestleri, AB kamuoyunun bir parçasını teşkil eden İrlanda halkı tarafından esasen bilinmektedir. Bu konunun, İrlanda kamuoyuna yönelik belli projeler temelinde tanıtma faaliyetleri kapsamına dahil edilmesi yararlı olmakla birlikte, reklam amaçlı olarak sürekli gündemde tutulmasının ve AB sürecindeki etkisine fazla vurgu yapılmasının ne ölçüde yarar getireceği iyi değerlendirilmelidir.

Drogheda şehriyle kardeş şehir ilişkisi olan ilimiz yoktur.